

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes száma ára 2 kr.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre . . . . 6 ft — kr.
Negyedévre . . . . 1 50 »
Helyben nanzoz nádva:
Egész évre . . . . 8 ft — kr.
Negyedévre . . . . 2 ft — kr.
Vidékre postán szállítva:
Egész évre . . . . 10 ft — kr.
Negyedévre . . . . 2 50 »

NAGYVÁRAD, július 21.

Az országgyűlés feloszlataása.

Amióta a Miklós-, Pulszky- és Perczel-Haas-ügy a népképviselőt házában szóba került és ott a liberális kormányt s pártját az egész művelt világ előtt csúfosan kompromittálta: attól fogva minduntalan fölül a fejét — annak a merényletnek a híre, hogy az országgyűlést fölsozlatják.

A szándék megvolt. Ámde ennek a megvalósításához a korona hozzájárulása vált szükségessé. És ezt nehezen lehet megszerezni, mivel az alkotmányos érzelmű király — mint biztos forrásból tudjuk — megütközését fejezte ki afölött, hogy az a kormány kérelmezi ennek a végső alkotmányos eszköznek az alkalmazását, amely más alkalommal mindig arra hivatkozott, hogy a nemzetnek többségét képviseli, mert hiszen »biztos« többséggel bír a képviselőházban.

Ekkor indult meg az a játék, melyet dr. Kania soproni szabadkőműves nagymesterrel játszatott a sötétben bujkáló párt a parlamenti szájkosár kérelmezésével.

Magyarország becsületére válik, hogy ezt a merényletet a népképviselő és szólasszabadság ellen, a törvényhatóságok vajmi csekély kivétellel méltó megvetéssel utasították vissza.

Ez a tény, ha azt az ellenzék ki tudta volna használni, nagy hatással lett volna közügyeink fejlődésére. Mert tudom azt, hogy a hirhedt soproni rezolúció mögött a kormány és a szabadkőművesség áll,

annak országos visszautasítása igazán alkotmányos körülmények között a Bánffy-miniszterium bukását és a liberális párt lehetetlenné tételét vonta volna maga után.

Ellenben, ha az a határozat a törvényhatóságok részéről támogatásra talál, akkor a kormány ismét elvált volna mint az ugynevezett egyházpolitikai reformok vajudása idején — a korona elé azzal, hogy az ország hivatott közvéleménye helyteleníti az ellenzék eljárását, ellenben a kormányt pártolja — és éppen ezoknál fogva az országgyűlés fölsozlatását elodázhatatlan szükségnek mutattavolna be.

Azért meghiusult minden, ez irányban tett kísérlet.

Ezt annál nagyobb meglepéssel jegyezzük föl, mivel jól tudjuk, hogy csak ily módon vált lehetővé a kormány kétszinű játékát leleplezni.

A Bánffy-miniszteriumnak elég nagy többsége van a képviselőházban — kivált a Kossuth Ferencz vezetése alatt álló titkos zsoldos-had támogatásával — hogy ott akaratát érvényre emelje. A fölsozlatással s új választásokkal a kormány e kedvezőnek elég kedvező, de politikai erkölcs dolgában éppen nem előnyös helyzete alig szenvedett volna változást. Nem is kellett neki az egy-két szavazatnyi számbeli többséggel több; mást kívánt elérni.

Azt ugyanis, hogy a fölsozlatás kegyelmi tényével mehesse az új képviselő-választásokra és a korona eme közbelépésével mintegy »carta bianca«-féle ajánló levéllel neki mehesse az új választásoknak, s ugyszólván a korona bi-

zalmának illetően tényével szilárdítsa meg ingoványos helyzetét.

A számítás azonban nem vált be.

Ismételt kérelmezésre sem jött le erre az engedély. A liberális párt még sem adta föl eme tervét, sőt ragaszkodik hozzá, mint vízbe fuló a szalmaszálhoz.

Most tette meg erre nézve az elhatározó lépést.

Annak az ötletéből ugyanis, hogy a korona a kiegyezés létrejöttét úgy bel, mint külpolitikai tekintetből még a választások előtt óhajtja: a kormány megnyitotta annyiszor kudarcot vallott kérelmezését a fölsozlatás iránt. Ezuttal, hir szerint maga gr. Goluchovszky közös külügyminiszter vállalkozott arra, hogy tekintettel az ellenzéknek várható támadására a kiegyezés és jövő évi költségvetés tárgyában a fölsozlatásra való engedélyt legfelsőbb helyen javaslatba fogja hozni.

Ezzel kettőt akar a liberális kormány elérni.

Először azt, hogy az ellenzék lehetlenné kívánja tenni; másodsor a főnemlített legfelsőbb rendkívüli kegyen kívül azt, hogy a rendkívül hátrányos kiegyezés gyors keresztülhajszolásával hatalmi érdekeit kívánja szolgálni és magát nélkülözhetetlenné feltüntetni.

Kormányparti körökben ugyanis határozottan állítják — mint szintén jó forrásból halljuk — hogy szeptemberben, mihelyt az ellenzék nagyobb szabású vitát kezd, ezt azonnal obstrukciónak fogják minősíteni s ez alapon fogja a fölsozlatást kérelmezni. Amely megadatván,

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A betyár felesége.

Írta: Prigl Olga.

... Szőkevizű Tisza locsogó habja mesét mond, szép mesét — nekem is mondott:

— Oda jártak le a szentesi lányok ruhát tisztálni mind a Kanyargósba. Bokor Lidia is ott verte a ruhát minden szerdán, — akkorra esett a kis mosás napja. Elhangzott a sulyokja csatogása messzire, a fehér karja meg csakugy vakított a napfényen.

Beretvás Marcsi el tudta volna nézni esztendeig. Ácsorgott a parton, mint ki tesz, vesz valamit, — a gondolatja meg csak mindig ott tévelygett Bokor Lidia körül.

Megvette a lelkét az a leány, álmában is szüntelen azt látja.

Hej pedig széles a Tisza, olyan messzire vannak egymástól. Ó az egyik parton, Lidi a másikon. A Tiszát csak meguszna, de a Bokor Mihály portáját ugyan el nem éri.

A nagygazda Bene Gergőn van az öreg szeme, hogy volna hát akkor hozzájuk holmi rongyos halászegénynek bejárása, aki még ... Beretvás Marcsinak eszébe jutott valami s olyan komoran nézett maga elé a porba.

Szép szál legény volt Marcsi, keresni kellett párját. Bokor Lidia gyöngye a szentesi lányoknak — még az Isten is egymásnak teremtette őket.

Beretvás Marcsi is csak azt gondolta, mikor egy alkonyaton meguszta a Tiszát. A nap épen akkor bukott le az ég alján, veres színt játszott tőle a víz.

Lidi ott sulykolt a Kanyargósba. Sok volt a ruha. Megkészt vele egy kicsit, verte hát szaporán. Egyszer csak hirtelen megkapja valaki a derekát, s csattanós csókot nyom ajakára. Beretvás Marcsi volt.

A leány elsikoltotta magát, aztán csak reszketett s lesütötte szemét a fiu tekintete alatti.

— Régóta lopod az álmomat, a lelken utánadsóvárog reggel, este, — sugta az a fülébe szerelmesen. Most már mátkám vagy, eljegyzett a csókom. Elmegeyek érted, — jössz-e?

A leány nem szólt, de azért nem huzta ki kezét a Beretvás Marcsizéből.

Epedett ő is titkon a szép halászfűért s most megfogta az ígézet.

— Szóm lesz veled még addig, — beszélt az tovább. Éjfélitájt koczogok az ablakon. Ott leszel-e?

A leány intett a fejével:

— Ott.

— Hagyd égve a méceset, arról tudom melyiken szóljak be ...

Bokor Lidia azt hitte álmodik. Még akkor is, mikor már Beretvás Marcsi rég eltűnt a parti rekettjébe. Sulyokját mesze bevitte a víz, a Tisza felől hűvös szél kerekedett, s szemébe csapta a nyirkos fűzfagalyat.

Azt se tudta hogyért haza, csakhogy félt s reszketett minden ize. Nem mert lefeküdni, ugy

szundított el egy-egy kicsit a ládján. Minden kis zajra felneszelt, míg a maga szive kopogására is.

Mit akarhat mondani Marcsi? Azt, hogy ne szeresse Bene Gergőt s ne annak legyen a felesége. Az apja azt akarja, ha erővel is. Utálja pedig azt az embert, összeborzadt csak arra is, hogy reá gondolt.

— Soha, soha se leszek az övé, inkább ...

A mécese alig pislogott már, kifogyóban volt benne az olaj. Odakint elverte a nagytemplom az egy fertály tizenkettőt.

Beretvás Marcsi akkor kötötte meg a lovát a Bokorék kertjük végén. Olyan csendesesen jött, még a dobogás se hallatszott.

A Vidra különben is okos állat, s ügyes, mint a macska.

Beretvás Marcsi lábujjhegyen soppogott a fal tövéen egész az utolsó ablakig, — onnan süttött ki a világosság.

Bekoczogott kétszer, háromszor. A kis moll-függönyt erre félrehuzta valaki.

Lidi állott az ablakba.

— Áldjon meg az én jó Istenem! — mondta a legény.

— Szava van hozzám kegyelmednek —

— Szeretem a lelkedet, a testedet Lidi. Hallgass meg.

A leány közelebb hajolt az ablakvason keresztül.

— Ismersz, ki vagyok. Az apámnak négy barmkája jár a Tiszán, — ha meghal mind rám

az új választások ez őszszel még megejtethetők lennének.

Ha minket pusztán pártszempontok vezetnék; nem is kívánhatnánk ennél jobb kortesszolgálatot az ellenzék számára.

Az egyházpolitikai nagy elégtelenséghez járulna ugyanis a 35%-kal fölemelt kvóta és a jövő évi költségeloirányzat kedvezőtlen hatása. Ez együttvéve elégséges, hogy az országszerte izzó közvéleményt lánggra lobbantsa.

De minket magasabb érdekek vezetnek, és éppen azért óhajtanók, hogy a külföldön készülő eseményekre való tekintetből is, a kormány pártpolitikai érdekei sem a korona tekintélyét, sem az alkotmányosságba vetett közhitet meg ne ingassák.

Néppárti gyűlés hatósági brutalitással.

Várnán, Trencsénmegyében a hetek óta hirdetett politikai népgyűlést vasárnap délután fél 4 órakor, mint tudósítónk sürgönyzi, megtartotta Várnán a néppárt. A népgyűlésre már a kora délutáni órákban kezdett felső Trencsénmegye választó polgársága gyülekezni, úgy, hogy a gyűlést mintegy 8—10 ezer főnyi érdeklődő jelenlétében kezette meg Apponyi Géza gróf elnök. Az éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó után után Zmeskál Zoltán lépett az emelvényre s az Alkotmányosságokról beszélt hosszasan a néppárt programja alapján. Utána Kubitz J. dr. ügyvéd szólott a kisgazdák sanyaru helyzetéről a felvidéken; majd Zelenyák János képviselő fejtegette az új rendet és néppártot, visszautasítva a támadásokat, melyekkel a néppártot illetik. Végül Apponyi Géza gróf elnök zárszava fejezte be a népgyűlést, melyben összetartásra buzdította a megjelenteket. A népgyűlés táviratilag üdvözölte gróf Zichy Nándort és gróf Eszterházy Miklós Mórict.

A gyűlés alatt a szolgabíró folytonos közbeszólásaival rendtelenségeket akart provokálni. Rada szolgabíró már a megnyitás előtt rátámadt Zichy Nándor grófra és Zmeskál Zoltánra. Majdnem tettelegesséig fajult ez az ősz-

szeütközés. Rada szolgabíró végre kijelentette, hogy a gyűlést hivatalos hatalmánál fogva föl-oszlatja. Zichy Nándor gróf mégis megnyitotta a gyűlést s Zmeskál Zoltán hosszú beszédet mondott. A szolgabíró újra kijelentette, hogy föl-oszlatja a gyűlést. Most sem törődtek vele, hanem Zelenyák orsz. képviselő mondott beszédet s csak ezután oszlott szét önként a gyűlés.

Ezek a brutalitások végre majd csak törvényt fognak maguk után vonni, mely a kormány vesztegetéseit teljesen leleplezi.

Boldog Magyarország!

Tudja-e Dr. Wekerle Sándor ur: melyik felére forgot az eke? azt én persze nem tudom; mert hogy — nem tanulta: azt mutatja az ő doktorsága; mivelhogy Magyarországon a tanult gazdákat doktoroknak nem szokás nevezni. De hogy gazdasági, vagy ha úgy tetszik, nemzetgazdasági cikket írt, azt egy fővárosi lapból olvastam . . . Azt írta hogy:

»Csodálatos ennek az országnak a földje, alig kell megmunkálni és adja bőven áldásait. A tragikus vidékek kenyérfájához hasonlóan munka és fáradság nélkül nyújtja népének a kenyeret; de jobb a kenyérfánál, mert ha megművelik akkor nemcsak a megélhetés sőt a gazdaság forrásává lesz.«

Ide hallgass Magyarországnak földműveléssel, mezőgazdálkodással foglalkozó népe! Dr. Wekerle Sándor a sorok között, arczdobá vágja, hogy — élehetetlen vagy.

Hogy ha élehetetlen nem volnál: nemcsak uri módon megélhetnél, sőt meg is gazdagodhatnál ebben a munka- és fáradság nélkül is kenyeret, megélhetést sőt gazdagságot is nyújtó Eldorádban. Ide haligassatok ti Amerikába kivándorló magyarjaim! Miért kojtorogtok ti Amerikában, mikor itthon, ebben a tejjel-mézzel folyó országban könnyen, kényelmesen megélhetnétek?! . . . Ide hallgassatok alföldi szocialisták és ti véresszájú agráriusok! Mit lár-máztok ti, mit akartok? miért nem fértek meg a börtönökben? hiszen jobb dolgokat sehol sem lenne a nagy világban, mint ebben a liberális boldog országban? Hiszen az Istentől nem félhettek már, hogy a menydörgős menykövel

megüttet; mert az egyházpolitikai törvények ha nem is világosan, de a sorok között, biztosítanak benneteket afelől, hogy — ő: a végtelenség anyaga, a mindenség fölött, a véges emberi észnek egy aborrációjából, magába szuggerált, de valóságban nem létező, képzelt fogalma . . . Egyenlők akartak lenni a többi osztályokkal? Mit akartok? Ebben a boldog országban munka és fáradság nélkül megélhettek; van, terem bőségesen minden: a bőséges legelőn élő nyáj közül, aki éhesebb, harapjon többet, aki jóllakott, egyék kevesebbet! Egyenlők vagytok mindnyájan mint a légnék madarai, mint az erdőknek vadai. És te népek hazája nagy világ! te is ide nézz és bámulj és lásd ami boldogságunkat Budapesten a világiállításon; és tudd meg, hogy »extra hungariam non est vita; si est vita — non est ita.« —

De hát mennyi igaz van dr. Wekerle Sándor politikában boldogult ex-financz-, és miniszterelnök és kontár nemzetgazdasági írónak a sorokban és abban amit olvasóival a sorok között sejtet? vizsgáljuk meg.

Hát abban sem az egyik, sem a másikban egy szemernyi igaz sincsen! Üres beszéd és értelmetlenség az egész. Juod sei de monstre.

Magyarország sik földje igaz, hogy termékeny rónaság; de nem igaz, hogy a földjét alig kell munkálni; mert ott is, mint mindenütt a világon, csak jó művelés után várható jó eredmény. Az a termékenység, amely felől Wekerle diletans álmodozik, réges-régen elmúlt már; nem található Magyarországon ma már olyan földet, mely javítás, trágyázás és jóművelés nélkül, a gazda fáradságát illendően megjutalmazná. És hogy mily bőven adja áldásait a magyar föld? ha az évenként itt-ott jelentkező inség és nyomoruság az ellenkezőről nem győzték meg a doktor urat, nézzen szét az ország felső megyéiben akár ma is, és kérdezze meg: vajjon akkor, midőn ők Budapesten pezsgőznek, jóllakott-e az a toprongyos szegény ember akár csak — *korpakenyérrel is?* . . . De nézze meg a jobb vidékek kastélyaiból kipusztult magyar desentret; nézze meg a dzsentr-kastélyokban pöffeszkedő új földes urakat, kik névleg ugyancsak bérlői a birtoknak talán, de tényleg urai; mert a tulajdonosnak immár a füle is alig látszik ki a — *kaftán zsebéből* . . .

hagyja. Most még nincs semmim. De van! — s a fiu szeme büszkén felvillant e szóra — s mutatta a két karját, a melyen csak úgy feszültek az erek.

Hallgass meg Bokor Lidia! Ez az én két karom annyi, mint egy királyság . . . Király vagyok, igen, de ezt nem tudja senki, csak én, meg te, — meg az a harmincz legény, a ki a parancsomat várja . . .

. . . Lombos erdő a tanyánk, bársonyos gyöp az ágyunk, de téged selyembe, bársonyba takarlak. Szél meg ne fujjon, harmat meg ne essen.

Hallgass meg Bokor Lidia! — eljöttem érted.

Beretvás Marci a lelkéből beszélt, s a leánynak reszketett a szive.

A nagytemplom tornya elütötte a tizenkettőt.

Beretvás Marci beszélt tovább:

— Éjfél az idő, három órára pittymalik. Pittymalatra Bokor Lidia a Beretvás Marci felesége lehet, ha akar, ha nem Bene Gergőt szereti.

Bene Gergő hoinap megy jegyváltásra . . .

— De édes Istenem! — sóhajtott a leány — az apám, anyám, — menyasszonyi köntösöm . . .

— Apád, anyád itt hagyod, az asszony az uráé, csak egyedül azé. Nászruhád az lesz, a mi rajtad van. Gyer, siessünk . . .

A méceses világa utolsót lobbant, Beretvás

Marci lefeszítette az ablakvasat, s kiemelte rajta a mátkáját.

Olyan könnyű volt az az ő két erős karjának, — mint a pihe.

Ugy vitte el a lovág, aztán felültette maga elé. Átfogta a fél karjával, — le ne csuszszék valahogyan.

Elhagyták a falut, de nem kerültek az országútra, hanem nekivágtak a rétnék, vetéseknek, úgy értek el a kis ákácзорig. Ott Beretvás Marci élesen füttyentett háromszor egymásután.

A fütty szóra két erős legény ugrott ki a sűrüből.

— Elő a lovakat! — parancsolta Marci.

. . . A csillagok sziporkázva ontották fényüket, körös-körül bólogattak a fákon a sötétlő lombok . . .

. . . Csillagsugarban, fekete éjszakában vitte Beretvás Marci a mátkáját esküvőre.

Fertály óra sem telt belé, hogy beértek a kis oláh faluba, — Marinczára.

Ma már hire sincs annak. A népsége részben beköltözött Szentesre, s ott egygyé lett a magyarokkal, — részben visszahúzódott Kétegyházára a rokonaihoz.

Olyan furesa, zagyva nép volt.

Innen, onnan került szedett, vedett emberek.

Nem rég papot küldtek közibük, az aztán csak valahogy igazított rajtuk.

Beretvás Marcinak is csak a pappal volt dolga. Nem sokat teketóriázott vele.

A szegény pópa kint szokott hálni a tornáczon. Marci odament hozzá s költögette szépen. Addig rázta míg felébredt.

— Öltözködjék fel tisztelendő atyám, szükségünk van magára.

A jámbor szót fogadott.

— No most már csak vezessen el kegyelmed a templomba s eskessen össze bennünket szépen evvel a becsületes leányszóval, — mondta Beretvás Marci.

Marci a görög hiten volt, úgy származtak be ők is Szentesre Kétegyházáról.

A pópa megpróbált szabadkozni.

Nem lehet azt ilyen hirtelen. Marci észére térítette.

— Nem lesz semmi bántódása, még meg is fizetünk érte. Kell-e arany? Négy-ötöt vett ki tüsszójéből s dobálta eléje.

A pópa mohón kapott utána.

Össze is adta őket aztán s nevéket bejegyezte a matrikulába.

Marci kívánta így, nehogy valamikor rá találják fogni, hogy hitetlenül élt a feleségével.

. . . Lombos erdő a tanyánk, bársonyos gyöp az ágyunk, de téged selyembe, bársonyba takarlak — mondta volt Beretvás Marci a leánynak; de szavának is állott.

Bokor Lidia csak akkor tudta meg, mi a boldogság. Az ura még a gondolatát is elleste. Ha az ura király volt, úgy ő meg a királyné Mert igazsága volt ám Marcinak. Harmincz legény állott parancsolatjára — s az a harmincz legény mind olyan erős és szép volt . . .

Ha mind ez sem elég Wekerle Sándornak, olvassa el a lapokat, melyek telvék azon híreket, hogy Magyarország munkás földművelő népe milyen népvándorlást csinál Amerika felé! . . . bizonyosan nem valamely turista-velletásokból, hanem azért, mert *ittthon meg nem élhet!*

Ha azt írta volna dr. Wekerle Sándor, hogy Magyarország olyan ország, melyen a magyar nép megélhetne, ha a liberális-merkantilis lovagok a magyar mezőgazdaságot, ipart tönkre nem tették volna: hát akkor — igazat mondott volna. De hát Uram isten! hol van az igazság az ő politikájuktól?! . . . Pedig jó lenne vigyázni; mert amily mérvben pusztul Magyarországon a földbirtokos-osztály és harácsolja össze a keresztény népnek véresverejétékét a plutokrácia: éppen oly mérvben nő a szocializmus ez a »sub fondene« megnőtt rém-elem, mely mint egy özönvíz elfogja seperi a mai társadalmat . . .

A mai társadalmi rendet, ha az még egyáltalában megmenthető — amit én nem igen hiszek — nem a dr. Wekerle Sándorok liberális politikai lében föleresztett nemzetgazdasági cikkei, hanem bizonyára a magyar nemzet életérdekeiért melegen érző néppárt politikája fogja megmenteni. *K-ly.*

Nagyvárad félmillió kölcsöne.

Megemlékeztünk nemrég arról részletesen, hogy az építés alatt álló tűzérési laktanya költségeinek fedezésére Nagyvárad városa fél millió forint kölcsönt akar felvenni; azonban a város kiküldöttei, akik a kölcsön miatt a budapesti pénzügyintézeteknél jártak, nem kaptak kedvező választ.

Csupán az Első Hazai Takarékpénztár és az Osztrák-Magyar Bank hajlandók a félmillió forint kölcsönt adni a városnak; de mind két pénzügyintézet rendkívül magas anunitást és más olyan feltételeket kötöttek ki, a melyeket Nagyvárad városa el nem fogadhat. Éppen ez okból Bordé Ferenc tanácsnok és Ragány János főszámvevő általunk is közölt jelentéseikben számításokat tesznek és ezek alapján, kellelő indokolva, kimutatják, hogy a kölcsön felvétele, a megajánlt feltételek mellett káros a városra.

Mivel azonban a tűzérési laktanya építésétől most már nem léphet vissza a város, okvetlen gondoskodni kell az építési összegekről, vagyis 473,000 frtról, — azt javasolják jelentésükben, hogy a város adjon el megfelelő összegű regále kötvényt s ebből fizessék ki a kaszárnya felépítését.

Az ügy azonban más fordulatot vett, ami reményt nyújt, hogy Nagyváradra nézve a legelőnyösebben megoldható lesz a kérdés.

Ugyanis az Első Hazai Takarékpénztár egyik megbízott tisztviselője Lyka Tivadar a város által kért kölcsön ügyében Nagyváradon időzik s tárgyalásokat folytat a polgármester helyettesével: Rácz Mihályval és a város megbízottaival: Ragány János főszámvevő és Bordé Ferenc tanácsnokkal.

A tárgyalások ugyan még nincsenek befejezve; de már is kilátás van rá, hogy kedvezőbb feltételek mellett jut a város kölcsönhöz.

A jelenlegi kedvezőtlen pénzügyi helyzet, mely az egész budapesti pénzügyi piacot uralja, kiváló szakemberek véleménye szerint csak ideiglenes és annak tulajdonítható, hogy a budapesti és bécsi pénzügyi piacok közt, főleg a bécsi és ausztriai politikai viszonyok miatt, majdnem teljesen megszakadt az összeköttetés. Ha a budapesti pénzügyi piacoknak, a mi kétségtelen, Bécs kikerülésével sikerül az angol, német, francia pénzügyi piacokkal direkt összeköttetésbe lépni, azonnal kedvező alakulást, szilárdságot nyer a budapesti pénzügyi piac.

Akkor Nagyvárad is könnyebben kaphat kölcsönt, esetleg még mostani kölcsönét is előnyösebben konvertálhatja. Mert nem Nagyvárad megcsappant hitelképessége, de a jelenlegi általános pénzügyi viszonyok miatt sikerül most Nagyváradnak a félmillió kölcsönt felvenni.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Julius 19. A függetlenségi és 48-as kör kirándulása a Püspök-fürdőbe.

- > 22. Vizsgálatok kezdet a nagyvárad bábaképzésében.
- > 23. Rendkívüli közgyűlés a Keresk. Csarnokban d. u. 5 órákor.
- > 26. Anna-bál a Félxi-fürdőben.

Julius 29. Berettyó vízszabályozó társulat közgyűlése d. e. 11 órákor.
> 30. A városi szépművészeti és közlekedési szakbizottság ülése d. u. 3 órákor.
> 31. A városi árvaház épületének átvétele.
Augustus 2. A 48-as függetlenségi kör kirándulása a
> 9. Népünnepély a Rhódey-kerthelyen.
> 12. Végtárgyalás a Pável elleni tüntetés ügyében.
Október 3., 4., Lóverseny a nagyvárad gyepen.

* **Paulai szent Vincze ünnepe.** Nagyvárad valamennyi intézetében, melyek paulai szent Vincze leányainak gondozására vannak bízva, méltó módon ülték meg vasárnap alapítójuk s védő szentjük ünnepét.

A Nogáll-utczában levő szent Vincze-intézet ünnepélye. A szent Vincze-intézet védő szentjének, paulai szent Vincze napjának évfordulója alkalmából vasárnap ünnepet ült. Hat órákor reggel Nogáll János címzetes püspök, az intézet alapítója, csendes sz. misét mondott, mely alatt az apácák a sz. áldozáshoz járultak. A fél tíz órákor tartott nagy misét megelőzte Halász Gyula sz. József-intézeti tanulmányi felügyelőnek valóságos szellemtől áthatott szent beszéde, melyet az ájtatos hívek áhitattal hallgattak. Az ünnepélyes szent misét Liendenberger János theologiai tanulmányi felügyelő tartotta fényes segédlettel. A mise alatt a tanintézet növendékei énekeltek. A kápolna zsufolásig megtelt ájtatos közönséggel, még a kapun kívül is állottak sokan. Délután 6 órákor létánia volt. Az intézet védő szentjének tiszteletére nyolczadot (nyolcz napra terjedő ájtatosságot) rendeztek az apácák, mely alatt naponként d. u. 6 órákor létániát tartanak a kápolnában, ahol egész héten át sz. Vincze ereklyéi ki vannak téve.

A Nagyteleki-utczai szent Vincze-intézet kápolnájában Fetscher Antal püspöki titkár tartotta az ünnepi sz. misét.

A koldus-ápoló-intézetben pedig Winterhalter Antal pápai prelátus czelebrált fényes segédlettel.

A kolozsvári-utczán levő szent Vincze-intézetben szintén méltó módon ülték meg védő szentjük ünnepét.

* **A kath. tanítók kongresszusa.** Budapestén július 8-án a segélyalapot kezelő egri főkáptalannak bizalmat szavazott s kimondta, hogy az alapnak továbbra is a főkáptalan által való kezelését kívánja.

Bokor Lidiának mégis az ura volt a legszebb, az ura, a kit úgy ismert a világ, hogy halászlégeny a Kanyargóson.

Be sok mese is forgott róluk, mert csak kiviláglott egy - más. Hogy lopta volt el Marcsi Lidit, a kényes Bene Gergő elől. Hogy vitte el esküvőre csillagsugarban, fekete éjszakában. A lovának szárnya nőtt, a marinczai pópát varázslatba ejtették. S hogy mióta Lidi a Marcsi felesége azóta még százszor szebb. Ajaka pirosabb, a szeme ragyogóbb. Bőre olyan mint a harmat . . .

S Bokor Lidiát irigyelték a szentesi lányok . . .

. . . Habos felleg úszott az égen. A holdvilág utolsó negyede járta. Gyér világossága küzködött a rőzse-tűz piros lángjával.

Az asszony átfogta az ura nyakát és csókolt szerelmesen.

Karikába ült a harmincz legény. Egyikőjük fűzfa tilinkón játszott bús, keserves nótát. A többi hallgatta, — el is bóbiskolt mellette.

A nagy erdő fája furcsa, hosszú árnyékot vetett.

Az asszony félt s közelebb simult az urához.

— Én édes uram, ugy rebeg a szemem, egyre-másra köny szökik beléje. Az éjjel is olyan rossz álom volt, féltelek . . .

— Mitől? — gyerekség — mondta Beretvás Marcsi szinte ingerülten.

— Aludj el szentem, virágom, — csicsisgatta aztán.

Az asszony lehunyta a szemét, s elcsendesedett.

Beretvás Marcsi akkor szépen, óvatosan — nehogy felébredjen — lefektette a före.

Rátakarta a selyem kendőjét, megsimogatta a fekete haját.

. . . Aludj el szentem, virágom . . .

Oda ült karikába a harmincz legény közé.

Amaz letette a tilinkóját. A parázson kékes láng futkosott.

Marcsi intett, hogy ne tegyenek rá több száraz galyat.

— Pajtások! — kezdte aztán komoran — eleget pihentünk. A bögrénknek fenekén a garas. A holdvilág fogyó félben, holnapután miénk már az éjszaka. Fekete, sötét. Holnapután vendég száll meg a Kucsorgóba. Gazdag utazó zsidó, itt a mi vidékünkön akar megtelepedni. Motyója ott lesz a réven. Kalmár volt, sok értékes holmit szállít.

— Ti tizenöten a rekettyésbe bujtok.

Beretvás Marcsi a legényekre mutatott s azok felállottak mind. Olyan sötét volt valamennyinek az arca.

— A holmit a koresmáros fia őrzi, az egyet ért veletek. Holmi limlomot el ne hozzátok, Nem mondom gyöngyöt, fülgőt s szép czíraságot, — mert az kell az asszonynak.

Mindent a verembe raktok. Öten — s itt ismét kiválasztotta őket — öröknek állnak. Kettő az erdőszélre, három a veremhez. Tíz lemegy az apámmal a Tiszán, én magam a csárdába leszek.

. . . Hát az asszony? — Beretvás Marcsi elnézte azt a nyugodt, ártatlan teremést, s összeszorult a szíve. Ha az tudná — — — Mit tudna! — — — Hogy neki gyöngyöt, fülgőt szerez, — még több selyemkendőt a hófehér nyakára? . . . Most az egyszer lenne gyáva, mindjárt szertefoszlának a királyság. A harmincz legény megkötöznék őt, — a vezért.

. . . Szegény Bokor Lidia, s úgy irigylenek téged a szentesi lányok. Irigylik a szépséged, a boldogságod. Azt mondják boszorkányokkal czimborálsz, Tisza erdőjében, fogyó holdvilágnál bűvös virágszirmot szedegetsz. Attól olyan ragyogó a szemed, piros az ajkad. Avval vetted meg a Beretvás Marcsi szívet.

Mért ne tehetné meg azt mást is.

Őt leány ment be Tisza erdőjébe bűvös virágszirmot szedegetni a fogyó holdvilágnál. Az erdő fája hosszú árnyat vetett, vörös szikrák pattogtak szét a fejük fölött.

Az őt leány nem félt. A fa árnyéka nem fut utánuk, a pattogó szikrát a halászlégeny tűzéből hozta el az éjféli szellő. Talán épen onnan, a hol Beretvás Marcsi melegszik a feleségével.

Az őt leány csak egyre arra tartott. Már ott voltak hol a világosság is keresztülsütött az indás bozóton. Az ám.

Tisztán látták, hogy simul Lidi az urához, hogy csókolja a nyakát. Harmincz halászlégeny ott ül a tűz körül karikába, egyikőjük a tilinkót fujja . . .

Aztán, . . . aztán elalszik a tűz az asz

* **Ottó főherceg bucsuja.** Ottó főhercegnek vasárnapi bucsuebédjén — mint Sopronból távirják — Simon főispán, Gebhardt polgármester, Poda, apát-plébános, Szilvász ügyvéd, Cavallor orvos, Vivenot tábornok, Lónyai és Rupprecht ezredesek s más katonai méltóságok vettek részt. A főherceg vendégeivel szívélyesen társalogni kijelentette, hogy Sopronban mindig jól érezte magát s mint a lövésnyegyletnőke, ezután is gyakran fog idejönni. Ma este a huszárezred tisztikara a lovasági laktanyában lakomát ad Ottó főherceg tiszteletére.

* **Egyházi kinevezések.** A király a válás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a székesfehérvári székeskáptalanban Benedek Ferencz éneklő-kanonoknak az olvasó-kanonokságra; Károly János ör-kanonoknak az éneklőkanonokságra; Huszár Károly székesegyházi főesperesnek az ör-kanonokságra; Kuti Márton budai főesperesnek a székesegyházi főesperességre, Komáromy Károly idősb mesterkanonoknak az idősb mesterkanonoknak a budai főesperességre és Mayer Károly ifjabb mesterkanonoknak az idősb mesterkanonokságra való fokozatos előléptetését jóváhagyván, azeként megüresedő ifjabb mesterkanonokságot Szuborics Jenő tiszteletbeli kanonok és papneveldei hittanárnak adományozta; Saly Pál sárkereszturi esperes-plébánost pedig ugyanezen székeskáptalan tiszteletbeli kanonokjává kinevezte.

* **Uj pápai prelátus.** XIII. Leó pápa Ő Szentsége vépi Vogronics Antal apátkanonok urat, a veszprémi róm. katolikus kör egyházi elnökét, f. évi július hó 7-én kelt brévéjével házi prelátusává nevezte ki.

* **Az új monte-casinói apát.** Minap választották meg Quandel atyát a benczés rend anyaintézetének apátjává s a szentatya a választást már megerősítette. Quandel atya svájci eredeti család ivadéka s valaha a nápolyi hadseregben szolgált. Mint őrnagy lépett be a benczés rendjében s csakhamar ujonczmesterré emelkedett. Mint monte-casinói apát 75,000 lélek fölött bir püspöki hatósággal.

* **A holt kéz.** Báró Hornig Károly veszprémi megyés püspök tapolezai tűzkárosultak segélyezésére Ley József tapolezai plébános kezeihez egyezer forintot küldött, hogy azt a leégettek köztelős segélyül ossza ki.

* **Az anglikán papszentelések ügyében** a pápa által összehívott theologusok bizottsága

mult héten valamennyi szavazattal egy ellen az ily ordinációk érvénytelensége mellett nyilatkozott. XIII. Leó pápa, a ki minden lehetőt elkövet, hogy az anglikánokat a hit egységének megnyerje s a kath. egyházba visszavezesse, most az ügyet egy új bibornokokból alakított bizottság elé terjeszti, hogy ez újabb vizsgálatokat tartson s új tanulmányokat tegyen.

* **Kik lesznek képviselők?** Egyik fővárosi lap legutóbbi száma azt a mindenesetre jellemző hírt közli, hogy Bánffy br. minden kormányparti képviselőjelöltől reverzálist vesz, melyben a jelöltek szavukat adják, hogy a 35 százalékra felemelt quótát megszavazzák. Bánffy csak azt választatja meg, a ki ilyen reverzálist ad.

* **A szent-lázári görög kath. templom.** Megirtuk már lapunkban, hogy Szent-Lázaron a görög katolikus templom oly roskatag volt, hogy azt netaláni szerencsétlenségek elkerülése végett be kellett zárítani. Mint értesülünk, a község gyűjtés útján új templomot szándékozik építeni s adományozásra kéri fel Ő Felségét, az egyház férfait és a környék tehetősebb birtokosait. Az új templom építését a tavasszal szándékoznak megkezdeni.

* **Tanítóink érdekében.** A »Fülek-Mátra vidéki róm. kath. tanító kör« legközelebbi ülésén Demecs J. elagott és kiérdemült ipoly-bolyhi kántortanító az iránt kereste meg a kört, hogy támogassa azon orsz. mozgalmat, miszerint azon elagott tanítók, kik önhibájukon kívül — mint ő is — országos tanítói nyugdíj-kötelékébe fel nem vétettek, az alap terhére évi segélyben részesüljenek. A kör-ülés felszólaló indítványát az egyházmegyei nagygyűlés elé terjeszteni határozta.

* **A honvédelmi miniszter sógora.** Turonyi Bidermann Rezső szent-ágotai nagybirtokos, a honvédelmi miniszter sógora mély vallásos érzületének tanujelét adta legújabbán azzal, hogy Szent-Ágota pusztán saját költségén egy gyönyörű templomot építtetett, mely tetteért az ottani nép valóságos lelkesedéssel csüng a vallásos érzelmű főuron.

* **Halálözön.** Mély megilletődéssel és benső részvétellel vesszük a következő gyászjelentést: Sztarill Sándor és neje Márkus Aranka, Irma, Aranka, Ferencz. Ilona, István és Lajos gyermekekkel; Sztarill Karolina és férje Horváth Kálmán; Klára és Géza gyermekekkel; Sztarill Izabella és férje Ujfalussy Tamás, Ilona és Izabella gyermekekkel; Sztarill Endre és neje Hotzky Jolán, Sztarill Ilona és Sztarill László

egy a magok, mint rokonaik nevében is fájdalommal tudatják a legjobb édesanya, illetve anyós Özv. Sztarill Ferencz-né, szül. Meislinger Emáliának f. évi július hó 19-én hosszas szenvedés után bekövetkezett elhunytát. Az Istenben boldogult porhüvelyét f. évi július hó 21-én kabbai temetőben fogják az örök nyugalomnak átadni s az engesztelő szent mise-áldozatot a bárándi róm. kath. plébánia templomban f. hó 22-én fogják az Urnak bemutatni. Mely vég-tisztességtételre az Istenben boldogult ismerősei, barátai és tisztelői meghivatnak. Kaba 1896. évi július hó 19. Az örök világosság fényeskedjék neki!

* **A Szabad polgárok hazájában.** Angolországban, a mostani kormány a többi közt amaz ígéret alapján kapott többséget, hogy a hitvallásos iskolákat megfelelő állami segélyben forja részesíteni. Hogy most az erre vonatkozó javaslatot visszavonta, oly vihar kezdett keletkezni a közvéleményben, hogy Balfour miniszter jónak látta sietve kijelenteni, hogy új év táján új javaslatot fog az iránt benyújtani. Ez azután — közvélemény, ez az igazi népuralom, — mikor a nép józan és akarni tud.

* **A „Szigligeti Társaság“** választmányája július 22-én az az holnap (szerdán) d. u. 5 órakor a »Gazdasági és Iparbank« helyiségében ülést tart.

* **Az alesuthi eljegyzés.** A józsef főherceg családjában történt eljegyzés egész csendben, a legszorosabb családi körben történt meg a kastély nagy ebédlőjében. A fenséges család tagjain kívül csak az orleansi herceg, titkárnja és két grófi barátja volt jelen. Az esküvő október hóban lesz. A rendkívüli fényes esküvőt a budavári Zsigmond kápolnában fogják megtartatni. A fiatal herceget nagybátyja az aumalei herceg fejedelmi ajándékban fogja részesíteni, melyet minden valószínűség szerint a London közelében fekvő fejedelmi pompával berendezett woodnortoni birtok lesz ez, a hová augusztus havában Fülöp herceg arája, Mária Dorottya főhercegnő is el fog látogatni. Az esküvő után a fiatal pár Elzászba utazik. Ott fognak állandóan tartózkodni, de azért minden évben egyszer hosszabb időre leutaznak Magyarországra, a főhercegi család meglátogatására.

* **Az Orsolya-szüzek** helybeli zárdájában fényes ünnepély készül a jövő vasárnap. Szent Anna napján, mint a templom védőszentjének ünnepén, négy volt növendéke az intézetnek mond búcsút a világnak és öltözik be Krisztus jegyesei közé. — Tegnapelőtt a zárda érdemdús fejedelemasszonya előtt nyilatkoztatták ki ünnepélyesen óhajukat, aki szívhezszóló beszéd kíséretében jelölte ki nekik új szerzetesi nevüket, — teljesítvén ezáltal kívánságukat. — Ezen új zárdaszüzek a következők: Ambrózy Blanka (M. Antónia), Soltész Amanda (M. Angela), Öckel Mária (M. Ignatia) és Boleman Róza (M. Mártha). Találják fel a zárda falai között azt a boldogságot, melyet a világ nem adhat.

* **Utadó.** Nagyváradi város összes város részére, továbbá idegen szőlőtulajdonosokra vonatkozólag készített, s a végérvényesen megállapított százalékban kivetett utadó egyenkinti kivetési lajstromok az 1890. évi I. t. cz. 23. §-a rendelkezéséhez képest a városi adóhivatal udvari hátsó épület szobájában 1896. július hó 23-ik napjától 1896. augusztus hó 7-ik napjáig terjedő 15 napra közszemlére kitétetnek. Miről az érdekelte adózók azzal értesítettek, hogy ezen egyenkinti kivetési lajstromot megtekinthetik a netalán sérelmesnek tartott kivetés ellen 1896. augusztus hó 7-ik napjáig felszólamlásaikat Nagyváradi város közgazgatási bizottságához beadhatják. Kelt Nagyváradi 1896. július hó 17. Sal Ferencz, kir. tanácsos, polgármester.

* **Uj kolostor Budapesten.** A karmelitáknak tudvalevőleg az Angyalföldön kolostort építettek, a melyet vasárnap szentelt föl Bogisch

szony is. — Beretvás Marcsi oda ül a harminez legény közé s beszél, parancsol olyan furcsa dolgokat . . .

Az öt leány össze sugott-bugott. A asszony felsikoltott. Azt álmodta kigyó csipte meg a szívet, aztán nem ő halt meg tőle, hanem az ura. Ugy hozták elébe . . .

Álom, — álom azt mondják.

Beretvás Marcsi is csak megint elcsicsisgatta a feleségét.

Az öt leány megfutott az erdőből s elszórta a bűvös virágszirmot mind.

— Szegény Bokor Lidia — mondták egymás közt nevetve . . .

. . . Beretvás Marcsi jól kiszámította a dolgát. A holdvilág csakugyan elfogyott akorra.

Az asszonyt bevitte anyjához. Ő lemegy — ugymond — az apjával a Tiszán.

A csárdánál aztán leoldta a kis lélekvesztőt.

Bemegy egy pohár borra, — mondta — majd csak utóleri a nagy hajót. Ha nem, hát meglesznek nélküle is. Olyan fázós forma, a hideg tegnap is kilelte. Irtózik a vizen.

A Kuczorgótól hajtásnyira van a rév. Beretvás Marczinak jó szeme volt. A setében is látta a felpakolt kocsiakat. Az a zsidó holmija.

A csárda apró ablakán reszkette tánczolt a mécsvilág. Beretvás Marcsi kikötött a partra.

A tizenöt legény a rekettýéből leste, pedig rájuk még tulnan vigyáztak.

Az öt leány nem hiába sugott-bugott üsz-

sze, nem hiába nevetett, mikor azt mondta, hogy szegény Bokor Lidia.

Két nap épen elég volt arra, hogy a csendőrséget összeszedjék.

Mint a féle békés vadász-emberek szállingóztak át azok a Tiszán, itt is, amott is. Sok a bibicz, a ruca a nád közt, — a nagy erdőn róka-fiat láttak . . . A rekettýésen tul aztán csoportba verődtek s kijelölték a helyüket.

Egy ott ödögött a part hosszába. Látta, mint ugrik ki Beretvás Marcsi a lélekvesztőből, s tart egyenesen a Kuczorgónak. Benéz az ablakon s aztán háromszor fütttyent olyan formán, mint a vérese vijjogás.

A tizenöt legény egyenkint bujik elő a rekettýéből. Marcsi visszakerül az ajtónak, ott halad el éppen a csendőr előtt. Annak a ravaszon az uja . . .

. . . Az öt leány nevetett. Szegény Bokor Lidi! — betyár, haramia volt az urad. Már az se, mert hideg, az orcája meg sárga s rászáradt a vér.

A harminez legény oda van bujdokolni . . . Bokor Lidi, megrontott téged a bűvös virágszirm . . .

De olyanná is lett, mint az árnyék. Szeme világa fénytelen, az ajaka száraz, fakó, a selyem haja szerte bomolva.

Egyre azt hajtja, hogy kigyó csipte meg a szívet. Aztán keresi, uton utfélen az ura elcseppent véré, — csak az tudná meggyógyítani.

Mihály czimzetes püspök. Az Istentisztelet után a karmeliták körmenetben voltak be az új kolostorba. Délután 5 órakor Soós István szent beszédet mondott a kolostor kápolnájában.

* **Villamos vasut Debreczen és Nagyvárád közt.** Nagyvárádon évtizedek óta nem bírják kiépíteni a helyi személyforgalom közúti vasutat. A koncesszió a lövonatu vasutra ki lett adva már régen, sőt több ízben meg is hosszabította a miniszter; közben elemi erőre berendezendő közúti személyszállító vasutra kért Rozvány Pál aradi mérnök előmunkálati engedélyt, de azóta elaludt az ügy. Még megérjük, hogy hamarabb lesz villamos vasut Nagyvárád és Debreczen között, mint Nagyvárádon bent. A kereskedelemügyi miniszter ugyanis tudatja Nagyvárád városával, hogy Kiss Ferencz ügyvéd, Mayer Ede Ottó budapesti és Spira Rezső bártfai lakosoknak egy évre előmunkálati engedélyt adott Debreczen belterületéről Nagyvárád belterületére vezetendő, rendes nyomtávolságú, villamos üzemű helyi érdekű vasutra. A villamos vasut Debreczen belterületéről kiindulva érintené Hosszupályi, Pocsaj, Kismarja, Bihar és Bihar-Püspöki községeket s Nagyvárád város belterületére futna be. Megengedte egyúttal a miniszter, hogy ezen villamos vasutnak a m. kir. államvasutak Debreczen és Nagyvárád állomásaival valló vágyán összeköttetésére is megtegyék az előmunkálatot. A miniszter felhívja a törvényhatóságot, hogy engedély tulajdonosait eljárásukban támogassa.

* **A posta köréből.** A »Posta-Távirada Közlöny« legújabb száma hoz néhány, bennünket közelebről érdeklő kinevezést és személyi változást. Kinevezettek postamesterréké özv. Nagy-Farkas Eszter Debreczen-Vásártérre, Czegléd József a Szent-László (Püspök) fürdőbe. Posta-távirada kiadókka képesítettek: Kerepeczky Sándor és Küchler Piroksa. Visszavétett a kiadók létszámába özv. Puskás Lászlóné szül. Sávoly Ernesztin. Elbocsátatott Aschauer Mátyás postakiadó.

* **A miniszter köszönete.** Jusztus József egri t. kanonok és alattyányi esperes-plébános, a sátoralja-újhegyi főgymnázium szegénysorsu tanulóinak segélyezésére 2000 forintos alapítványt tett, miért is a vallás- és közoktatásügyi minis ter neki a tanügy előmozdítását czélzó hazafias áldozatkészségeért őszinte köszönetét és elismerését nyilvánította.

* **A tűzéraktanya építése.** A tűzéraktanya építésénél száz és száz munkáskészszorgoskodik, hogy az óriási épület-tömböt még az őszig fedél alá hozhassák s a jövő év szeptemberében bekeöltözködhessék a hadosztály-tűzérsg. Keskeny vágányu mezei vasuti sinpárt raktak le a lóverseny-térig, ahonnan lehordják a laktanya udvarát tölteni azt a dombot, mely a verseny-tér nyugoti oldalán van s a mely az egész verseny-térnek hátrányára volt eddig. A domb elhordását már a gazdasági egylet is kérelmezte a városnál s így most minden költség nélkül meg lesz oldva a kérdés.

* **Mikor lesz az idei lóverseny.** A »Biharmegyei Gazdasági egylet« ez év őszén is megtartja Nagyvárádon léversenyét. A versenyrendező bizottság már is buzgólkodik, hogy minél érdekesebbé, látogatottabbá tegye a nagyváradi gyepen a versenyt. A lóversenyt október hó 3-ikára és 4-ikére tűzték ki.

* **A munkácsi Árpád-ünnep.** Ragyogó időben folyt le július 19-én Munkács klasszikus földjén a milleniumi emlék alapkövének letétele. Beregmegeye előkelő hölgyei fehér magyar diszben, nemzeti szalaggal jelentek meg. Kissé távolabb álltak a nép ezreinek festői csoportjai. Az ünnepi misét Firczák Gyula püspök mondotta ruténül. A kar fölvaltva magyar és rutén egyházi énekeket énekelt. A mint a nép meghallotta az egyházi énekeket, odatódult a

sátorhoz, letérdelt és levett kalappal áhitatosan imádkozott. Urfelmutatáskor mozsarak durrogtak és a katonaság tisztelgett. A mise után a püspök fölszentelte a munkácsi hölgyek zászlóját. Erdély Sándor igazságügyminiszter beszédet mondott, a melynek elején mindjárt lelkes szavakkal megemlékezett a királyról. Érdekes volt, hogy erre a katonai zenekar Kölcsey Himnuszát játszotta.

* **Öreg honvédek gyűlése.** A Budapesti honvéd-egyesület vasárnap délután a régi városházán Balogh Sándor elnöklése mellett közgyűlést tartott. Az elnök bejelentette, hogy a három honvéd-egyesület egygyé alakult és a középponti választmány megerősítette az egyesülést. Fölpanaszolta ezután az elnök, hogy a honvédek a millenáris kiállításban nem vehetnek részt úgy, a hogy ők akarták, mert — úgy mond — a millenáris kiállítás bizottsága kérelmüket nem vette figyelembe. Ezután a választásokat tartották meg. Elnök leit Balogh Sándor, alelnök Spur János és Szijjártó Zsigmond, főjegyző, Mikár Zsigmond és aljegyzők Reményi Antal, Bittó Rezső.

* **Tombola ünnepély a Püspökfürdőben.** Rengeteg nép tódult ki, vasárnap délután a Püspökfürdőbe. A fürdőkezelőség által, már napokkal előbb hirdetett tombola ünnepély vonzotta leginkább, az ünnalmas nyári napokban, minden szórakozást megragadó közönséget. Összesen 40. érdekes nyereménytárgyat sorsoltak ki s a sorsolás után késő estig tartó tánc következett. A kiránduló közönség pompásan mulatott ez uttal is városunk megbecsülhetetlen üdülő helyén, melyről mindenki teljesen megelégedve távozott. A sorsolás eredménye a következő:

618 sz. sorsjegy nyert ezüst gyümölcs álványt virágtartóval. 345 nagy hajás báb. 470 disz kosár. 229 szivar tárcza szivarral. 667 rud 1896 szalámi. 551 üveg francia pezsgő. 192 püspök fürdői csupor. 386 nagy fa tárgoneza. 752 labda halóval. 30 püspök fürdői pohár. 971 nagy legyező, 115 szivar zsiпка. 612 doboz levélpapír. 65 szép zseb tintatartó. 62 konyha berendezés. 925 pénztárca 10 fillérrel. 434 fa ló. 16 képes könyv. 360 Notes ironnal. 757 nagy kendő. 290 finom kötő. 809 pár papucs. 150 séta pálcza, 716 ostor nyéllal. 107 névjegy kosár. 405 pénzes persely. 743 doboz czukorka. 252 likőr Service. 892 kis puská. 676 kis kard. 818 nagy karika. 587 dob verővel, 883 csakó. 497 kávés Service. 944 diszes futó bársonnyal. 318 ezél tábla. 964 arany csupor felirattal, 503 sörös készlet. 217 sonka. 533. friss kenyér.

* **Szocialista képviselők.** Belgium 152 képviselője közül 29 a szocialista, vagyis 18 százalék; a német parlament 397 képviselője közt 46 szocialista foglal helyet, vagyis 11 százalék; a francia képviselőkamara 581 tagja sorában 35 szocialista van, azaz 6 százalék az olaszországi 508 képviselő közül szocialista 20, tehát 4 százalék; Dánia 102 képviselője közt van 2 szocialista (2 százalék). Anglia parlamentjében a szocialisták 1 egyharmad százalékot, Svájcban fél százalékot tesznek.

* **Bagó-nóták.** A belügyminiszter elrendelte, hogy a Budapesti Bagó Márton és fia nyomdájából kikérült »Ezeréves jubileumi legújabb dalok és a szerelmes libapásztor leány dala« — nyomtatvány összes példányai lefoglaltassanak. Aki e nyomtatvány példányaira talál, tegyen jelentést a rendőrségnél. Szép, hogy az erkölcsösség megóvása érdekében a miniszteriumban is felbuzdulnak néha, de a politikában többet ér a preventiv intézkedés, a vallás-erkölcs istápolása. Az elkobzás és rendőri beavatkozás nemzetek erkölcsösségét nem biztosítják: akinek trágár tartalma könyve van, izkább rejtegetve élvezi, semhogy a rendőrségre bevigye. Szélesebb látókör vezet csak eredményre e téren!

* **A phyloxera Tamásdán is fellépett** és pedig oly vehemens erővel, miszerint félő, hogy egy két év alatt a tamásdai összes szőlő készletet kipusztítja. Az illetékes hatóság, mindent megtett a kártékony féreg kiirtására, de annak terjedését meggátolni — lehetetlen.

* **Pályázat erdőőri szakiskolába** Nagyvárád város kapitányi hivatala a földmivélsügyi m. kir. miniszter 36206/896 sz. rendelete alapján közhírré teszi, hogy a királyhalmi, vadász-erdei, lipótújvári és görgényi szent. imrei m. kir. erdőőri szakiskolákba, — melyeknek tanfolyama két évre terjed, — a f. évi október havában kezdődő tanfolyamra részint állani ellátás mellett, részint saját költségén több tanuló fog felvétetni. Bővebb információkat a kapitányi hivatal ad. N.-Várád, 1896. július 14-én. ifj. Rimler Károly, rendőrkapitány.

* **Táncestélyek folytatása a rendőrségnél.** Újvároson néhány fiatal ember táncestélyeket rendez. Egy ily estély után Klein Izidor kereskedő segéd botját, — mit ő nagyon értékes emléktárgynak mond — ellicizálták potom negyven fillérért a tulajdonos beleegyezése nélkül. A nevezett fiatal ember, ki a rendőrség előtt sokkal szelidebbnek adta ki, semhogy társától a botot személyesen vegye el, a rendőrséget kérte meg a táncestélyen ellicizált bot visszaszerzésére. Például hozzuk fel ez esetet, hogy reczipiált polgáraink milyen ügyekkel foglalkoztatják a rendőrséget, addig míg azoknak komoly ügyek elintézésére is alig van idejük.

* **Hivatalos tollhibák.** H. I. nyitrai kereskedő Dombay nyitrai ügyvéd által bepörölte egyik Zsérén (Nyitra mellett) lakó vevőjét, R. F. püspöki vadászt, több évi 9 frt 37kr-ra rugó tartozásáért a nyitrai bagatell-bíróságnál. Faschler Ferencz városi tanácsosnak f. év jun. hó 6-án áttette az iratokat Zsérére. Szombaton jul. 18-án H. I. ajánlott végzést kap Zarából az ottani járásbírósgától, melyben éves talián nyelven tudtára adatik, hogy a zárai giudice R. F.-et elítéli a tartozást 3 nap alatt lefizetni, különbeni végrehajtás terhe alatt. — A rébusz nyitja abban áll. hogy a városházán az expedicióban a Zsére szót Z á r á n a k olvasták s az iratokat csakugyan elküldötték Dalmáciába, hol a járásbíró — uglátszik nagyon megtisztelve érezte magát, hogy magyar felek is fordulnak az ő császári királyi eszéhez — itéletet mondott R. F. zsérei lakos felett. Megjegyzendő, hogy az iratok mind magyar nyelven vannak, a talián bíró nyilván először tolmács által lefordította. — Ezzel kapcsolatosan megemlítjük, hogy Nyitrán elfogtak nemrégiben egy unini (Nyitra megye) csavargót. Midőn azt kérdezték tőle hová való, az ember azt felelte, hogy unini, de a tolonczlevelet kiállító írrok U d i n e-t irt a passusba. A kíséző zsandároknak utközben aztán hiába magyarázta a jámbor tól, hogy merre fekszik Unin. — Tedd holondá az öregapádat, mondá a csendőr, én Talián-országba viszlek, mert jobban tudom, mi van a levélben, mint te. — A kétségbeesett csavargó aztán az olasz-határon megszőkött és csak hosszú fáradság után került vissza oda, hol az ő nyelvét is értik.

— **Anyakönyvi vicez.**

— Mi az a könyv, amibe önjegyezget, koresmáros ur?

— Ez az én borjegyzékem, shova rendszeren bevezetem, hogy melyik bort mikor vettem és mikor vittem a pinczémbé.

— Ah! Hát akkor ez olyan keresztelési anyakönyv.

* **A kassza betörők.** Máramaros-Szigetről távirják: Affendakisz társa a szombaton Széles-Lonkán elfogott Kázár Ambrus a szökés részleteire nézve dr. Oláh Miklós és Várady kir. alügyészek előtt tartott kihallgatása alatt azt adta elő, hogy Affendakisznak a fogházban 2 drb 20 frankos Napoleon aranya volt. Ezeket a szökés után még Budapestén egy üzletben beváltották, hol a kereskedő az újságban az árfolyamot keressélvén sok időt vesztettek el. Igyekeztek minél előbb kijutni Budapestről, mert tudták, hogy már is keresik őket s hogy másnap még inkább figyelmesek lesznek rájuk. Átmentek azonnal Budára, onnan egész éjjel menve Szent-Enarére, hol a Dunán uszva átkeltek s aztán mindenütt gyalog, falvakat, városokat lehetőleg elkerülve a Tiszáig értek, melyen különböző pontokon, többnyire uszva, fatönkökbe kapaszkodva négyyszer mentek át. Uszás alkalmával ruhájukat fejükre tették s így ez szárazon maradt. Sokszor azt sem tudták merre járnak, elfogatásakor is csak annyit tudott, hogy Máramarosban vannak, de hogy mely község környékén arról fogalmuk sem

volt. Kázár a hiányzó ruhadarabjait utbözben szerezte be. Főcéljuk volt Magyarországát elhagyni, miért is a határra igyekeztek. Széles-Lonkán véletlenül bukkantak ki az erdőből, hol Kun segédjegyzővel találták magukat szemben, ki figyelmessé lett az idegenek félnék magatartására s magához szólítva a közelben szénát takaró oroszokat, igazolásra szólította fel őket. Kázár erre zsebébe nyult, onnan egy marék paprikát véve ki, a körülötte állók szemébe szórta, mire Affendakiszzsal együtt futásnak eredt. Üldözőbe vétetvén, látta, hogy elfogják, miért is azon igyekezett, hogy ő lévén a pénzkézeltő, a nála levő 8 forint összes pénzét Affendakisznak átadhassa, mi sikerült is neki. A vármegye alispánja azonnal mindenfelé táviratilag intézkedett Affendakisznak kézrekerítése iránt, kinek helyzete különben rendkívül megnehézedett. Kázárt hétfőn délután négy órakor indította az ügyesség Budapestre hova ma reggel 6 órakor érkezik.

* **Meglopott vendéglős.** Zbór Ferencz a kőfaragó utcai »philoxera«-ban méregette csendesen a szeszt, s míg ő és felesége a korcsmában ültek, addig cselédjük Nagy Rozália, ugyancsak gazdálkodott a fehérművekben, a vendéglői porcelán és evő eszközökben sőt még a keze ügyébe akadt pénzt sem vetette meg. De a cselédleány turpisságára idejekorán rájöttek s megmotozták a tolvaj leányzót, így aztán némely tárgyak megkerültek, egyrészt azonban elhegedülte Szent Dávid.

* **A becsapó és a becsapott lovász.** A rendőrségnél jelentkezni volt egy lovász, s ugyanez időben kőborgott ugyancsak a rendőrségnél egy másik kollégája is. Ez utóbbi látván, hogy pálya társánál pénz van, megígérte neki, hogy helyet kerít, azonban csak abban az esetben, ha cselédkönyvét és mellé még egy forint ötven krajczárt ad. Ez nem sajnálta egy jóhelyért a kispénzt és át is adta könyvével együtt. Azonban a ravasz czimbora, a pénzel egyenesen a korcsmába tartott és beitta a helykeresés pedig esze ágában sem volt. Faludy Soma őrmester, a ravasz lovászt elfogta.

* **Rövid hírek. A megboszult ideál.** Özv. Barna Mihályné született Szücs Mária szerelmi viszonyt folytatott Ten Péterrel. Ten Péterné nesztét vette a dolognak s tegnap, mikor escesemőjével Szücs Mária nála látogatást tett, egy veder vizet öntött a gyermek nyakába. A kis csemete oly beteg lett a víztől és az ijedtségtől, hogy orvost kellett hívni hozzá. Az esetről a megcsufolt aya jelentést tett a rendőrségnél. — **Elveszett felöltő.** Az ezeréves emléktéren Duch Péter szürke őszi felöltőjét elvesztette. A megtaláló e tárgyat a rendőrségnek adja át. — **Beivott szerszámok.** Tóth István és Erdős Mihály tegnap panaszt emeltek Papp István kőműves társuk ellen, mert az összes szerszámukat tőlük elvitte és azokat eladogatván, árát beitta. Az italt ennyire kedvelő kőműves legény ellen a rendőrség megtette az intézkedéseket. — **Az árvaház átvétele.** Nagyváradi város árvaházának épületét július hó 31-én délután 3 órakor veszik át a törvényhatóság által az építés felügyeletével megbízottak Rendes Vilmos építésztől. — **Es-külvő.** Kiss László július hó 26-án délután 4 órakor tartja egybekelését Grünwald Szerénával. — **Körözött orgazda.** A nagyváradi kir. törvényszék országosan körözi Nits Károly krasznai illetőségű, orgazdaság büntetvével vádolt asztalost. Különös ismertető jele, hogy feltűnően térdcsuroló. — **Helyettesítés.** Biharmegyei közpórházhoz a dr. Szathmáry Lajos lemondásával megüresedett segédorvosi állásra ideiglenesen dr. Elszász Emil szent István kórházi gyakornokot nevezte ki a főispán. — **Árlejtés körorvosi lakra.** Gyapju községben, mint már említettük, körorvosi állást szerveztek. A körorvosi lakra névze tegnap tartották meg az árlejtést a megyeházán. — **A honvédség épít.** A helyben állomásozó honvédség az országuton levő Markovits-féle laktanyánál nagy szint és 81 méter hosszú raktárt épít s erre sürgősen kéri az építési engedélyt kiadni. — **Dunai hadihajók gyakorlata.** A Maros és Körös nevű monitorok a minap a fővárosba érkeztek, honnan két napi időzés után a már hetek óta fővárosban horgonyzó kis torpedó hajóval Erzsibe érkeztek lövő gyakorlatra. — **Zsidók magyarsága.** A trenseni rom. gimnáziumba a múlt évbe beiratkozott 154 zsidó gyerek, a kik közül 147 vallotta be anyanyelvűl a németet. **Földrengés, sárgaláz.** Madrid, jul. 19. Yelta-ban Spanyolországban föld-

rengést észleltek. A lakosok között rémület keletkezett. A lakosok a helység környékén a szabadban táboroznak. Emberéletben nem történt veszteség. Kubából eredő távirat szerint a sárgaláz ott terjedőben van. — **Az új királyi trón** mely most a kiállítás történelmi osztályában, a renaissance-palota első emeletén látható, nem Sancer, hanem Sauczok Jakab udv. paszomány-gyáros műhelyéből került ki.

Iparosok kongresszusa.

Az ipartestületi kongresszus programját immár végleg megállapították s ennek alapján most küldi szét a meghívókat.

A IV. országos ipartestületi gyűlést szeptember 6. 7. és 8. napjain fogják megtartani. Ezen a kongresszuson részt vehetnek: az 1894. XVII. törvényezik alapjául alakult ipartestületek; a hazai kereskedelmi és iparkamarák; az országos iparegyesület. Oly városok, melyekben mindaddig ipartestület nem létezett, iparegyesületük vagy általános ipartársulatuk, esetleg a külön e célra egybehívandó helyi általános iparos gyűlésből kiküldendő tagok által képviselhetik magukat. Meghívotnak továbbá a hazai iparügy körül érdemeket szerzett egyes szakférfiak. A nagygyűlés napirendje a következő:

1. A kereskedelmi és vámszövetség ügye. Előadó: Kreutzner Balázs ipartestületi elnök (Szolnok.)

2. Az adóreform a kézműipar szempontjából. Előadók: Csósz József (Kecskemét) és Szaluka Ferencz (Félegyháza) ipartestületi jegyzők.

3. Ipari szövetkezetek. Előadó: Kulinyi Zsigmond kamarai titkár.

4. Iparos szakoktatás. Előadó: Ivánkovics János cz. püspök (Budapest.)

5. Az ipartörvény revíziója. Előadók: Achim János (Békés-Csaba) és Kiss Ferencz (Arad) ipartestületi titkárok.

6. Az iparosok választói joga. Előadók: Bertsey György (N.-Várad) és Schmelzer Ferencz (Pécs) ipartestületi elnökök.

7. Az ipartestületi kötelékben álló iparosok nyugdíjügye. Előadó: Edvi Illés László kamarai titkár (Arad.)

8. Az iparos érdekek képviselete a törvényhozásban. Előadó: Bobula János orsz. képviselő (Budapest).

9. A katonai és közszállítások. Előadó: Gelléri Mór orsz. iparegyesületi aligazgató (Budapest).

10. A vándoripar- és házalási ügy. Előadó: Deil Jenő kamarai titkár (Kassa).

11. A fegyver- és iparüzés körüli sérelmek. Előadók: Sárkány Ferencz ipartestületi elnök (Budapest) és Hirschfeld Lajos ipartestületi titkár (Kolozsvár).

12. A munkaközvetítés és a szállók országos szervezése. Előadók: Sugár Ignác kamarai h. titkár (Miskolc) és Néhman Gábor ipartestületi elnök (Pápa).

13. Betegsegélyző-pénztári ügyek. Előadó: Horváth János dr. iparhatósági biztos (Budapest).

14. Az ipartestületek portómentessége. Előadó: Madary Gábor ipartestületi elnök (Budapest).

15. Vegyes indítványok. Előadó: Szontágh Jenő közp. biz. tag (Szolnok).

I R O D A L O M.

Keresztény elbeszélő könyvtár czimen életre való kath. irodalmi vállalat indult meg. 1. szám: »Beatus barlangja.« Ára 40 kr. 2. szám: »Az irországi kunyhó.« Ára 25 kr. 3. szám: »Vincze és Paula« két hónap mulva jelenik meg. Ára 10 kr. Mindannyi érdekes és vonzó elbeszélés. Előfizetések e czimre küldendők: Tiszteleendő Sztroiny Antal káplánn urnak Békés-Szt.-András.

Hittudományi Folyóirat 20 iv, azaz 320 oldal, a következő tartalommal jelent meg: I. Értekezések. A Fiu istenségének hitczikkelyéről. Huttay Lipót. — A szeplőtelen fogantatás és a Szentírás. Sztroiny Antal. — A keresztény házasság jog alapja a római jogban. Biró

Dezső. — A lelkiismereti szabadság. Dr. Acsay Antal. — Fejlődik-e a keresztény etika? Zubriczky Aladár. — Erancia egyházi szónokok. Kudora János. — II. Hittudományi mozgalmak, vegyesek. A papi nevelés és oktatás kérdéséhez Dr. Szentés Anzelm. — A papképzés reformjához. Hölszky Károly. — A Hittudományi Folyóirat előkelő könyvtárakban. — Rövid közlemények, kérdések és feleletek. — Imáink módosításához. — Pályázati hirdetés. — III. Irodalmi értesítő. Egy magyar bibliai lexikon szerkesztéséről. — Vigoroux Dictionnaire de la Bible. Gergely József. — Szíves figyelembe. — Mellékelve: Egely József, Bibliai Lexikon.

Stampay-féle Énekek és Imák. Magyarország minden részéből beküldött észrevételek alapján összeállítva, 12000 példányban szept. 1-én megjelenik. 210 lappal, szépen bekötve 15 kr. 11-ik példány és kották ingyen. Kőbükut, Esztergom.

Katholikus egyházi zeneközlöny. Ily czim alatt jelenik meg Budapesten az egyházi zenével foglalkozó havi folyóirat. Legutóbbi számának tartalma: Bogisich Mihály (arczképpel). Dr. Simar Hubert padeborni püspök levele az orgonálásról. (Befejezés) Hymnus a fájdalmas szűzről, orgonára alkalmazva. Mellékletül két oldalon responsoriumokat ének- és orgonára letelve, különféle hangnemekben. A pártolásra méltó folyóirat már 3-dik évét éli.

A közegészségügy és gyógyszerészet reformja. E czim alatt Molnár Antal dr. uradalmi orvos egy magvas stílusban megírt kis füzetet nyomtatott ki, a melyben sikerrel bizonyítja be, hogy a közegészségügy és különösen a gyógyszerészet alapos reformja milyen égető kérdés nálunk. Fejtegetéseiben oda konkludál, hogy a gyógyszerészet terén az üzleti tekintetek kizárásával egyedül a humanizmusnak szabadna érvényesülni és ezért ajánlja a gyógyszerésztársak államosítását, melynek őriási haszna, szerinte sokkal felülmúlna az érte hozott áldozatokat. Az alapos tollal megírt munka ára 1 korona, csinos kiállítása a győri egyházmegye könyvnyomdáját dicséri.

S P O R T.

Czellövészet a polgári lövőházban f. hó 19-én tartott czellövészet általános korrendszerrel kezdetvén meg, kilövetett 521 lövés 47 tizes 17 tizenegyes és 16 tizenkettős köz és egyben mélylövéssekkel. Szeget lőtt ifj. Tóth Ferencz. Négyeseket lőttek: Mezey Mihály 13, ifj. Rimler Károly 9 és ifj. Tóth Ferencz 7-et. Díjat nyertek mélylövésre: aranyat ifj. Tóth Ferencz, ezüstöt ifj. Rimler Károly és Mezey Mihály. A körökre az aranydíjat 80 körrel Mezey Mihály, az ezüstöt 76 körrel ifj. Tóth Ferencz és 76 körrel ifj. Rimler Károly.

SZINHÁZ.

Nőemancipáció.

Szigeti József felelevenített boházata a Nőemancipáció bizonyára aktuális érdekléssel hatott a tegnap esti színházbajáró közönség bájos egyetemi hallgató jelölt nő tagjaira; habár ebben a tulhajtott formában az okos fejecsken és nevelésesnek tatálják a nőemancipációt. Hiában! Szigeti bácsi ezt a darabot nem tegnap írta; abban az időben még csak néhány hidegvérű miss, vagy egy-két elvirágozott germán szépség vette komolyan a nő uralom eszméjét, manapság mai nálunk is (dicsértessék érette Wlasics) több kevésbé hideg vérű de annál szépségesebb okos fejecske ejtegeti az amó iget s talán legtöbbször az egyes szám második személyét, mert bár ural a nőemancipáció, a szivecskének szeretni ma is igen jó! . . .

Az előadáson kevés számú közönség mulatott. S Áldor Juliska (Flou) igen kedves jelenség volt az emancipált asszony sereg vezére szerepében, énekszámait zajosan megújratták.

Partnere Rózsahegyi (Árpád) sok derült perczet szerzett a közönségnek.

Vendrey (Krevér Tamás) a vén huszár szerepében legjobb alakításainak mutatta be. Lőveylet (Keilinger nepomud) a

német hadnagy szerepét sok ereditéssal s komikummal játszotta el.

K a n t a y (Drnyelegi Frunio) szerepe sokkal inkább illett volna Szelényi kezébe, különben is rekedtsége miatt csak küzdött szerepével.

S z e n t g y ö r g y i (Bátori tábornok) mint minpig ma is kitünő volt.

Vasárnapi előadások. Délután a »Tékozlók« című látványosság szórakoztatta a közönséget s különösen Kovács Vendre és Réthy értek el nagy sikert hatásos jeleneteikkel. Este Berczik Árpád népszínművét »Az Igmándi kispap«-ot hozták színre. Az előadás elég gördülékeny volt, csupán egyesek izléstelen tuzása rontotta meg a többiek igyekezetét. Rózsahegy a czimszerepben helyettesítette a társulatnál nem létező baritonistát s valóban, egy hangjával mint játékaival felülmúlt a közönség várakozását. Turcsányi Olga és Áldor Juliska, továbbá Szentgyörgyi István, kellő igyekezettel játszottak s mondhatjuk, hogy a tegnapi előadás a saison egyik legjobb népszínmű előadásoknak volt egyike.

Hírek a szinkörből. A *Sötét Titok* című nagy látványosság technikai munkái ma estig teljesen elkészülnek — úgy hogy a darab szombati bemutatója akadály nélkül megtartható. A darab látványosságai közül különösen kiemelendők: 1. a Niggara zuhatag, természetes vízesséssel, 2. prairie égés. 3. regatta és tüzijáték a Themsen. 4. egy zivataros éjszaka a Themse partján, (természetes esővel.) A *Sötét Titok* mint dráma magában is figyelemreméltó mű, melynek érdekfeszítő meséje biztos és nagy hatásra számíthat. A darabban — mely az összes személyzetet foglalkoztatja — egy pár kiválóan jó szerep van, s azok mindegyike a lehető legjobb kézben lesz. Szigligeti legkövetesebb társadalmi drámája a költői nyelvezettel megírt *Fény árnyai* szerdán kerül színre. A dráma két főszerepét E. Kovács Gyula és Cserny Berta játsszák. Ma közkívánatra megismételteti az igazgatóság *Selyem Agnes*-t Szalóky Elek poetikus színművét. A szabadságon levő Klenovits szerepét ez úttal Szathmári játsza. A darab többszerepét ugyanazok játsszák, kik a bemutató előadás alkalmával.

Lapunk egyes számai a következő ázletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca.
Semenwirth-kéfé bazárban Fő-utca.
Kádár és Kiss özénél Kishid-fő,
Kutasi B. papirkereskedésében Uri-utca.
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piacz.
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca.

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereskedelmi csarnok palota Nagypiacz.

M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadhatók.

MULATSÁG.

A Peczesezőlői olvasó-egylet 1896. évi július hó 26-án az ugynevezett »Jégpincze« helyiségében zártkörű táncvigalmat rendez, melyre kívül czimzett urat és b. családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Kezdeté este 7 órakor. — Belépti díj személyenkint 1 korona. Felül fizetések köszönettel vétetnek, jó és izletes ételekről gondoskodik Nebemeyer Antal jóhírnevű vendéglős. Rossz idő esetén a mulatság a szalóban fog megtartatni.

A n.-szalontai ipartestület bárendezésége az igen érdekesnek ígérkező millennáris mulatságra szíjjel küldte a meghívókat. A melyet alább egész terjedelemben közlünk. Meghívó a n.-szalontai ipartestület 1896. évi augusztus 1-én a vasuti vendéglő kerthelyiségében épült nyári mulatóhely felavatására Jó Károly zenekara mellett zártkörű ezredéves nyári táncmulatságot rendez, melyre t. urat és b. családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Király József r. b. társ elnök, Bogdándy Sándor, r. b. elnök, Kiss Imre, r. b. ellenőr Mezey Ignác és Mogyorós Mihály, pénztárnokok Mezey György, r. b. gondnok Szathmári Zsigmond, ip. test. elnök Szathmári Béla, ip. test. jegyző, Kovács

Gábor, i. test. alelnök. Bagi Imre, Bagosi Sándor, Berecky János, Borbély János, Bödi Imre, Csatáry Lajos, Deutsch Adolf, Erdős Imre, Farkas Péter, Frölich Pál, Gyöngyösi István, Havran János, Haczegán Péter, Koós Lajos, Kósa Lajos, Ladányi István, Mados János, Magyar M. D. Mogyorós Gergely, I. Nagy Imre, Orendi Károly, Petrányi Ferencz, Pápay Ferencz, Reich Jakab, Sütő László, Sajti János, G. Szabó Sándor, Szathmári Géza, Szentmiklósy István, N. Tóth Lajos, Veress Károly, Végh István, Végh Lajos, Vöney Veisz Sámuel, Albert István, ifj. Aufnort Ede, Banyik Lajos, Balogh Mihály, Bödi Imre, Gaáll Miklós, Hizó Lajos, Hegedüs András, ifj. Jámbor Lajos, Kucséra Albert, Kontra László, ifj. Kovács Gábor, Mágóri Sándor, Méhész Ferencz, Nagy István, Popovics Elek, Pénzes Ferencz, Sárközi Lajos, Végh Gábor, Závorszky István. Belépő jegy: Személyjegy 70 kr. Családjegy 1 frt 50 kr. A tisztajövedelem azipartest. által vásárolt ház törlesztésére fordították. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hírlapilag nyágtáz a rendezőség. Jegyek előre válthatók: Mezei Ignác és Vöney Lajos uraknál. — Mélyen tisztelt közönség! A rendezőség mindent elkövetett hogy e mulatság a legjobban sikerüljön, nem kimélt sem költséget, sem fáradságot e tekintetben és így méltán fordulhat a nagy közönséghez, kérvény városunk minden szépért és jóért elkeszlő közönségét, hogy igyekeztünk és ezzel egyidejűleg az anyagi sikert tömeges megjelenésével előmozdítani kegyeskedjék. A r e n d e z ő s é g — Műsor: Délután 6 órakor a mulatság kezdetét, 4 drb. két méteres és 1 drb. 4 méteres léggömb feleresztése fogja jelezni, melyet egy életnagyságu elefánt, ugyanilyen tevé arab hajcsárjával, lovon ülő vitéz fognak követni légi utjokon s bezárja azt az érdekes utat egyanyós, ki az ördögöt czipeli. Ezután felgyulnak a külön e célra Drezdából hozatott s pazarul elrendezett szebbnél-szebb lampionok és este 7 órakor kezdetét veszi az ujonnan épült nyári mulatóhely belsejében tervezett követező előadás: 1. Hymnus. Előadja a dalárda. Vig monológ. Előadja Szathmári Andor ur. 3. Vadász gyönyöre. Előadja a helybeli dalárda. 4. Vig monológ. Előadja Kovács Mariska k. a. 5. Népdal-egyveleg. Előadja a helybeli dalárda. Ennek befejezte után Jó Károly zenekarának közreműködése mellett megkezdődik a tánc és tart kivilágos-kiviradtig.

Igazságszolgáltatás.

Törvényszéki tárgyalások. A nagyváradi királyi törvényszék büntetőügyi osztálya ma, július 21-én nyilvános ülést tart, melyen a következő bűnügyek kerülnek nyilvános tárgyalás alá:

Sikkasztás vétségével vádolt Groszman Lipót bűnügye.

Lopás büntetével vádolt Rusz György és társai bűnügye.

Lopás büntetével vádolt Nagy József bűnügye.

Lopás büntetével vádolt Piroska Ferencz bűnügye.

A tárgyaláson Nagy József kir. törvényszéki bíró elnököl. Jegyző: Hrabal Ottó.

REGENY-CSARNOK.

Tom és én.

Írta: I. van Woude. 70

Ha néhány nap előtt élém állt volna, hogy hosszú utra bucsut vegyen, és én tudtam volna, hogy talán soha többé nem fogom viszontlátni: vajjon akkor nem borultam volna-e sirva a nyakába és nem mondtam volna neki mindazt, a mi szívem legmélyén fekszik.

Megragadom a kezét és ajkaimhoz szorítom; csókot nyomok a homlokára, ajkára, egyet mélyebb s őszintébb szerelemből, mint a másikat . . .

Tom! ismétlem gyöngéden, bensőséggel, hogy a szívem majd kicsordul tőle.

A zápor eközben egyre csapkodja az ab-

laktáblákat, az eső-csöppből loccsanással zuhog le a tetőről a víz.

— Tom! . . . Kedvesem . . . Drága férjem! Orezámat homlokára nyugtatom.

Milyen hideg az!

Istenem, talán már haldoklik.

— Tom! kiáltok majdnem örületen a halálos aggodalomtól, — Tom! ébredj föl. Ne távozz el még tőlem . . . Hadd mondjam el neked, mennyire szeretlek és hogy nem voltam én olyan rossz, amilyenek te tartottál . . . Tom, hallod? Ide hallgass;

Igen, ő megért engemet . . . Hála neked, Szűz szent Anyám, Máriám!

Amit az orvosi tudomány nem birt elérni, azt az én hitvesi szerelmem elérte.

Tom felveti a szemét. . .

Tekintete mintha messze távolból jönne, oly bágyadt, de rám nézett . . . rám szerető hitvesére!

Megint lezárta szemeit.

De hideg ujjai, melyeket kezembe szorongatok, gyöngéden megszorítják az enyémeiket.

Boldogságos Szűz, ő megérti szavaimat! Áldott legyen érte az Ur neve!

Most tudom, hogy megért és azért elkezd beszélni, anélkül, hogy szavaimat latra venném; egyre beszélek, mind nagyobb aggodalommal, hogy hátha megint elájul s talán örökre itt hagy.

— Tom, drága férjem, nagyon beteg vagyok . . . Bocsánatot akarok tőled kérni és neked megmondani, hogy nem voltam olyan rossz, amilyenek te gondoltál . . . Tom, ugy-e elhiszed nekem . . . szent igazság, amit neked mondok. Tudom ugyan, hogy nem voltam mindig olyan, amilyenek kellett volna lennem; de még se tettem semmit, amit neked e szent pillanatban el nem mondhatnék. Én nem voltam az az asszony, akit te bennem kerestél; hiu voltam, akartam tetszeni, Tom, de rossz nem voltam. Nem tettem semmi olyat, ami — mint te egy ízben mondtad — emlékeztünkben a leket sujtaná. Csak az volt a hibám, hogy nem tettem semmit, amivel gyandát eloszlattam volna. Ha szívem telve szerelemmel dobogott feléd, daczosan elfordultam tőled; mikor pedig szerető szavak voltak az ajkamon, leküzdöttem őket és gyűlölet hangzott ajkamról. De biztosítalak — folytatom, erővel visszanyomva könyeimet. — hogy mikor haza jöttem, a sóvárgás utánad kergetett haza. Egyetlenem, meg tanultalak érteni s becsülni. Oh, mily boldogok lehetünk volna még. És azután . . . Tom. . .

Megint felnyitotta szemeit és rám néz oly boldog, sóvárgó tekintettel, mintha csak azt akarná mondani: »tovább, folytatd . . . «

És szemtől szembe, kéz a kézben megfedlekzem mindenről, csak az egy kívánságom van, hogy őt boldoggá tegyem.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

Kir. hercegnők utazása.

Bécs, jul. 20. (Saját tudósítónk távirata.) Mária Anouncziata és Erzsébet főhercegnők Reichenhallba utaztak. — Stefánia, özvegy trónörökös ide érkezett, Koburg Fülöp herceg családját látogatta meg.

Miniszterek utazása.

Budapest, július 20. (Saj. tud. táv.) Dániel Ernő kereskedelmi miniszter tegnap este a keleti pályaudvarból Temesvárra utazott. — Perczel Dezső kereskedelmi miniszter ma reggel Bonyhádról a fővárosba érkezett.

Külgyminiszterünk Ischlben.

Ischl, jul. 20. (Saját tud. táv.) Gróf Goluchovszky Agenor, közös külgyminiszter ma reggel Bécsből ide érkezett. A délelőtt folyamán kihallgatáson volt ő Felségénél s kimerítő jelentést tett az osztrák-magyar kiegyezési tárgyalások eredményéről.

Vereckei millenniumi emlék.

Münkács, jul. 20. (Saj. tud. táv.) A vereckei szorosban, hol a magyarok Árpád alatt hazánkba érkeztek, ma volt az emlék alapkövének letétele. Tankovics Antal voloczi plébános az egyházi szertartás után beszédet mondott; mire Erdély igazságügyminiszter tartott hazafias szónoklatot. Innen a fényes társaság Beszkidre ment hol szintén az emléket leplezték le.

A főkapitány tanulmányutja.

Budapest, jul. 20. (Saj. tud. táv.) Rudnaya Béla főkapitány két heti távollét után tegnap este visszaérkezett a fővárosba, s átvette hivatalának vezetését. A főkapitány a két hetet külföldön töltötte és majdnem egy hétig Berlinben volt, a hol a rendőri viszonyokat tanulmányozta. A berlini rendőrség a legnagyobb szíveséggel támogatta tanulmányaiban Rudnayit, akinek viszont a berliniek magasztalták a budapesti rendőrséget.

Antiszemita tüntetés Párisban.

Páris, július 20. (Saját tudósítónk távir.) Morés márkai temetésénél Drumond beszéde alatt többen kiáltották: Le a zsidókkal! Egyéb nem fordult elő.

Nemzetközi sakkverseny.

Nürnberg, jul. 20. (Saját tud. táv.) Ma nyitották meg a nemzetközi sakkversenyt tizenkilenc sakkmeister jelenlétében. Az angol Burno helyébe charmisszek lépett Budapestről. A versenyjáték holnap veszi kezdetét.

Állatvédő kongresszus.

Budapest, július 20. (Saját tud. távirata.) Az állatvédők kongresszusán ma, az első előadó dr. Széchy Károly, kolozsvári egyetemi tanárnak szép fiatal neje volt, aki elnöke a kolozsvári állatvédő egyesületnek. A »Rab állatokról« beszélt francziául. Azt mondják, hogy a szabadság az embernek legnagyobb kincse, de mennyi állatnak nincsen szabadsága! Főleg a madaradnak. Az a kis kalitka, mely bezárja a fogság végtelensége... Küzdeni kell az állatok szabadságáért, mert a szabadság az élet a fogság — halál.

Ezután több más kérdésre tértek át, különösen a vivisectió kérdésére, melyet dr. Förster Pál linzi tanár terjesztett elő.

Kolera Egyiptomban.

Kairó, július 20. (Saját tudósítónk távir.) 393 új megbetegedés és 338 haláleset fordult elő. A kolera már az egyiptomi csapatok közt is mutatkozik. Wadiháfában 7 megbetegedés és 8 haláleset, Genalban angol katonák között három haláleset fordult elő.

Nemzetközi uszóverseny.

Abbazia, július 20. (Saját tudósít. távir.) Ma volt itt a tengeri uszóverseny, melyen uszók Budapestről, Bécsből, Berlinből, Hamburgból, Triestből és Fiuméből részt vettek. A quarnerói mesterdíjat Wolf nyerte el Bécsből. Hölgyek uszásánál Kadisch asszony győzött Abbaziából és a magashól való ugrásnál Wachsmann Fiuméből.

KÖZGAZDASÁG.

Biharmegyében terjed a sertésvész. A sertésvész mind jobban terjed Biharmegyében. Az elmúlt hétig, mint akkor közöltük Biharmegye területén 160 községben volt sertésvész s az elmúlt héten, 7 nap alatt, újabb 20 biharmegyei községben lépett fel a vész; ez a husz község a következő: Bedő, Csátár, Dekanyesd, Érkenéz, Gesz, Hegyközszentimre, Hosszuliget,

Ilye, Kalácsa, Kisháza, Kotyiklet, Mezőgyán, Mezősas, Mihellő, Nagyszalonta, Oláh-sztrmiklós, Ottomány, Széplak, Telkesd, Vasad. Az egész országban egyetlen megyében sincsen annyi fertőzött község, mint Biharban. — A sertések szállítására nézve, a földmivvelésügyi m. kir. miniszter 36960—896. sz. leirata szerint, a sertésvész miatt zár alá vett, vagy az ilyen községgel való közvetlen szomszédságuk miatt forgalmi korlátozás alatt álló községekből származó egészséges sertéseknek tovább tartás czéljából elszállításukra vonatkozó engedély a sertések származási helyére illetékes II. foku hatóságnál szerezhető be.

A margittai szőlők veszedelme. A margittai főszőlőgabiró sürgős betérjesztése szerint a margittai hegyen szőlő moly fellépett s a hegybíró több esetben konstataálta a legujabb szőlő veszedelmet. Együttal jelentést tettek a földmivvelésügyi miniszternek s a baj megállapítása végett szakértő kiküldését kérték.

Terménytőzsde.

Budapest, július 20.	
B u z a tavaszra, bácskai	6.42
» tavaszra, északi	6.46
» szeptember-októberre, bácskai	6.79
» szept.-okt.-re északi	6.80
R o z s tavaszra, bácskai	3.71
R o z s tavaszra, északi	3.73
T e n g e r i, június-júliusra, bácskai	4.03
» jun.-jul.-ra, északi	4.04
R e p c z e augusztus-szeptemberre, bácskai	10.60
» aug.-szept.re, északi	10.70

Bécs, július 20.	
B u z a tiszai	7.10—7.45
» bányai	6.95—7.30
» bácskai	6.90—7.25
» szokványúru őszre	6.69—6.71
B u z a szokványúru tavaszra	6.55—6.80
R o z s tiszavidéki	—
» szokványúru tavaszra	—
» szokványúru tavaszra	6.40—6.60
T e n g e r i magyar	4.20—4.30
Z a b, magyar kereskedelmi	6.50—6.65

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. július 20.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — —	122 75
Magyar kőolajjárdék	— — — —	99 35
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	— — — —	124 25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	— — — —	101 50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — —	121 75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — —	97 75
Italmérési jog megváltási kötvény	— — — —	100 —
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — — —	97 52
Magyar nyereleményi sorsjegy-kölcsön	— — — —	152 50
Tiszaszabályozási és s egedi sorsjegy kölcsön	— — — —	139 50
Osztrák járdék papirban	— — — —	101 75
Osztrák járdék ezüstben	— — — —	101 75
Osztrák járdék aranyban	— — — —	125 50
Osztrák k o n a járdék	— — — —	101 —
1860. osztrák államsorsjegyek	— — — —	147 75
Osztrák magyar bankrészvény	— — — —	975 —
Magyar hitelbank részvény	— — — —	391 —
Osztrák hitelintézeti részvény	— — — —	365 —
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — — —	363 25
20 frankos arany (Napoleonkor)	— — — —	950 —
Német birodalmi márka	— — — —	58 75
London vista	— — — —	119 85
Páris vista	— — — —	47 60
20 márkás arany	— — — —	11 75

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

SZALÓKI ELEK eredeti színműve.

Kedden, 1896. július 21-én,

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével

Este fél 8 órakor rendes helyárrakkal:

m á s o d s z o r:

S E L Y E M Á G N E S.

Eredeti színmű 3 felvonásban.

Kezdeté fél 8, vége 10 órakor.

Holnap, szerdán, 1896. július hó 22-én

F é n y á r n y a i.

Dráma 5 felvonásban.

Felelős szerkesztő: CSIPPÉK FERENCZ.

1091/1896.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó a nagyváradi kir. törvényszék 11506/96. P. sz. végzése folytán ezennel közhírré teszi, hogy néh. özv. Kolozs Józsefné csódtömege javára néh. Komlósy Pál hagyatéki tömege ellen fentálló s bíróilag megítélt 3000 frt névértékű tőke összes jár. iránti cselekvő követelésre Szokoly Tamás ügyvéd csódtömeggondnok közbenjöttével az árverés elrendeltevén, annak a törvényszéki árverési helyiségében leendő megtartására határidőül 1896 évi július hó 28-ik napjának d. u. 4 órája tűzték ki amikor a fentebb említett acúv követelés a legtöbb ígérőnek szükség esetén a kiűntetett névértéken alul is el fog adatni.

Kelt Nagyváradon, 1896. július 13.

Csathó Jenő,

kir. bír. végrehajtó.

159 1—1

Főtiszt. elkész urak figyelmébe!

Szent László-könyvnyomda

részvénytársaság

papir-, irodaszer- és nyomtatvány raktárában

folyton kaphatók a következő

egyházi nyomtatványok:

Bevételi napló 10 iv	— — —	18 kr.
Kiadási » 10 iv	— — —	18 kr.
Egybekelték anyakönyve (diósgyőri)		
10 iv	— — —	35 kr.
Keresztelték anyakönyve (diósgyőri)		
10 iv	— — —	35 kr.
Meghaltak anyakönyve (diósgyőri)		
10 iv	— — —	35 kr.
A róm. kath. szent hitre megtértek jegyzéke (diósgyőri) 10 iv	— — —	35 kr.
A róm. kath. anyaegyház kebeléből más felekezetekhez eltértek jegyzéke (diósgyőri) 10 iv	— — —	35 kr.
Házasságra egybekelték kivonata 100 db	— — —	65 kr.
Keresztelték kivonata 100 db	— — —	65 kr.
Meghaltak kivonata 100 db	— — —	65 kr.
Jelentés alapítványokról 10 iv	— — —	30 kr.
Gyontató-czédula 500 drb	— 1 frt	25 kr.
Eljegyzési értesítő 10 darab	— — —	20 kr.
Családi értesítő 10 drb	— — —	25 kr.
Évi jelentés iskolákról 5 példány	— — —	50 kr.
Születési és keresztelési jegy 50 db	— — —	25 kr.
Esketési jegy 50 darab	— — —	25 kr.
Esperes látogatási jkv 5 példány	— — —	50 kr.
Iktató könyvi 10 iv	— — —	25 kr.
Templomi leltár 10 iv	— — —	25 kr.
Catalogus liberorum 10 iv	— — —	25 kr.
Keresztelési Emlék 100 darab	— — —	60 kr.
Bérmáltak jegyzéke 10 iv	— — —	35 kr.
Fehér kiv. finom hivatalos levélpapír 34/42 cmt. czimirattal 100 iv 1 frt	— — —	50 kr.

Hivatalos levélboríték 12 80 cmt. barn vagy

szürke 200 drb czimnyomással 1 frt 50 kr.

100 névjegy — — — — 1 forint.